

Vergaderjaar 2019–2020

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

25 295

Infectieziektenbestrijding

Nr. 2144

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 april 2020

Op 27 maart jl. heeft een ingelaste informele ministeriële videoconferentie over het reeds door het Europees parlement en de Raad aangenomen *Corona Response Investment Initiative (CRII)* dat onderdeel is van de huidige Europese Structuur en Investeringsfondsen plaatsgevonden.

In navolgend verslag vindt u een overzicht van de onderwerpen waarover is gesproken en wat de Nederlandse inbreng is geweest.

Wegens het annuleren van de informele Raad Algemene Zaken van 30 en 31 maart en het vervroegen van deze ingelaste informele ministeriële videoconferentie is het niet mogelijk geweest u van tevoren een geannoteerde agenda over deze videoconferentie te doen toekomen.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
M.C.G. Keijzer

Verslag informele ministeriële video conferentie over het Corona Response Investment Initiative (CRII) – 27/03/2020

Op 27 maart jl. vond in plaats van de informele Raad Algemene Zaken over cohesiebeleid die op 30 en 31 maart in Zagreb zou zijn gehouden, een informele ministeriële video conferentie (VC) plaats. De oorspronkelijke agenda is hierbij komen te vervallen en vervangen door een agenda waarin lidstaten werden uitgenodigd het reeds aangenomen Corona Response Investment Initiative (CRII)¹ te bespreken. Naast de lidstaten was ook Eurocommissaris Fereirra van de Europese Commissie (EC) aanwezig. Het CRII is ongeamendeerd in zowel de Raad als het Europees parlement (EP) aangenomen, waardoor het met terugwerkende kracht per 1 februari 2020 inwerking treedt. Over dit initiatief bent u op 17 maart geïnformeerd door middel van de bijlage bij de kamerbrief «noodpakket banen en economie»².

De Eurocommissaris gaf aan dat de EC al hun beleidsmogelijkheden aan het mobiliseren is om de Corona-crisis te adresseren. Hierbij werd uitdrukkelijk benadrukt dat er geen sprake is van nieuw geld binnen het CRII. Het betreft immers middelen die in dit laatste jaar van het huidige MFK nog beschikbaar zijn binnen de landenveloppes van de Europese Structuur- en Investeringsfondsen (ESI-fondsen). Het CRII moet in dat licht gezien worden en streeft in deze eerste fase drie concrete doelen na: het bieden van onmiddellijke liquiditeitssteun, het bieden van extra mogelijkheden de economische schade te beperken en het bieden van extra mogelijkheden de gezondheidscrisis het hoofd te bieden. De EC bedankte de lidstaten en het Europees parlement voor de snelheid waarmee dit voorstel behandeld is.

De EC eindigde met de boodschap dat een spoedig akkoord op het Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2021–2027 belangrijk is, dat het een robuust budget moet worden met voldoende manoeuvreerruimte gegeven deze crisis.

Alle lidstaten verwelkomden het huidige initiatief en gaven aan de speciale bilaterale hulp die de EC biedt bij het implementeren van het CRII, te waarderen. Tegelijkertijd was er een groot aantal, met name Zuid- en Oost-Europese lidstaten die expliciet aangaven dit als slechts een eerste stap in de goede richting te zien.

Alle lidstaten gingen in op (de mogelijkheid van) een tweede pakket aan maatregelen waarvan de Eurocommissaris had aangegeven dat ze het onderzoekt, en gaven aan dat extra wetswijzigingen voor verdere flexibilisering van de regels van de ESI-fondsen noodzakelijk zijn om de gevolgen (zowel economisch als voor de volksgezondheid) te mitigeren. Een groot aantal van hen had hierbij ook pasklare suggesties voor de EC. Te denken valt aan verzoeken om het gemakkelijker te maken om middelen te kunnen schuiven tussen de fondsen of tussen regio's binnen landen. Ook wil men flexibelere omgang met concentratieverplichtingen zoals die gelden binnen de ESI-fondsen. Tot slot waren er lidstaten die vroegen om een verhoging van de EU-cofinancieringspercentages en versoepeling van de decommittingregels.

Een aantal landen, voornamelijk uit Noord-Europa, gaf aan de maatregelen graag te willen beperken in reikwijdte en tijd en maanden tot

¹ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/03/16/statement-on-covid-19-economic-policy-response/>.

² Bijlage bij Kamerstuk 35 420, nr. 2.

voorzichtigheid bij verdere flexibilisering van de (uitvoerings)regels van de ESI-fondsen.

Tot slot gaven bijna alle lidstaten aan dat ze op dit moment aan het onderzoeken zijn hoe ze dit initiatief gaan gebruiken, in samenspraak met hun regionale overheden. Het beeld hiervan was wisselend: sommige lidstaten gaven aan een voorkeur te hebben voor het doorzetten van de lange termijn investeringen die ze van plan waren, anderen gaven aan alle middelen te zullen vrijmaken voor de bestrijding van het Corona virus.

Nederland heeft haar steun betuigd voor alle slachtoffers van COVID-19 alsook voor de problemen die het Kroatisch EU voorzitterschap ondervindt met de recente aardbeving in Zagreb.

Nederland verwelkomde de maatregelen uit het CRII, en onderzoekt op dit moment samen met onze partners in de regio op welke manier CRII kan worden uitgevoerd in Nederland in dit laatste jaar van het huidige MFK. In Nederland is, net als in een aantal andere Noord-Europese landen, het resterende budget in de ESI-fondsen beperkt aangezien het gehele budget in dit laatste jaar al belegd is in geprogrammeerde oproepen om voorstellen in te dienen. Ondanks dat deze al in belangrijke mate gericht zijn op het mkb, wordt gezien of de door het CRII beoogde aanpassingen mogelijk en wenselijk zijn.

Daarnaast heeft Nederland aangegeven dat het cohesiebeleid gericht is op lange termijn economische structuurversterking en daardoor niet altijd geschikt is voor crisismechanismen. Bij het nemen van verdere maatregelen om de Coronacrisis te mitigeren met middelen uit de ESI-fondsen heeft Nederland tevens opgeroepen andere uitdagingen op het gebied van de digitale transformatie en klimaat niet volledig uit het oog te verliezen.

De Europese Commissie eindigde de vergadering met de mededeling dat op korte termijn een nieuw pakket aan maatregelen zal worden gepresenteerd en nodigde lidstaten uit om eventuele concrete voorstellen ter wijziging van de huidige implementatieregels te doen toekomen. Tegelijkertijd waarschuwde de Eurocommissaris de aanwezigen er wel voor dat het cohesiebeleid méér moet blijven dan een vehikel om snel middelen in te zetten. Het nieuwe voorstel is inmiddels gepubliceerd in een breder pakket van maatregelen. U bent inmiddels via een separate kamerbrief geïnformeerd over deze nieuwe voorstellen van de Europese Commissie om de gevolgen van de Coronacrisis te mitigeren.